

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ด้วยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 - 2554) ได้กำหนดแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ.2550 - 2554 โดยวัตถุประสงค์มุ่งเน้นให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา และสร้างระบบบริการสุขภาพและการแพทย์ที่ผู้รับบริการอุ่นใจ ผู้ให้บริการมีความสุข ตามแนวคิดที่กล่าวว่า “สุขภาพดีเป็นผลจากสังคมดี” เพื่อสร้างให้สุขภาพดี บริการดี สังคมดี ชีวิตมีความสุขอย่างพอเพียง และเชื่อมโยงกับสังคมอยู่เป็นสุขร่วมกัน ภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (คณะกรรมการอำนวยการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550 - 2554, 2550: ออนไลน์) อีกทั้งยังมีแผนยุทธศาสตร์ภายใต้กรอบการค้าเสรี คือ แนวทางการพัฒนาศูนย์กลางการบริการสุขภาพในภูมิภาคเอเชีย (Medical Hub) โดยการจัดการท่องเที่ยว ส่งเสริมสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวทั่วโลก ได้แก่ ทันตกรรม สปา แพทย์แผนไทย ฯลฯ ซึ่งคาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวมารับบริการสุขภาพเพิ่มขึ้น จาก 33 ล้านคนในปี พ.ศ.2543 เป็น 121 และ 328 ล้านคนในปี พ.ศ.2553 และ 2563 ตามลำดับ โดยในปี พ.ศ.2553 – 2555 กระทรวงสาธารณสุขได้จัดสรรงบประมาณจำนวน 15,223.1927 ล้านบาทในแผนงานผลิตและพัฒนาบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข เพื่อรองรับการพัฒนากระบวนการบริการสุขภาพในทุกกระดับ (รายงานผลการพิจารณา/ผลการดำเนินงานของคณะรัฐมนตรี กรณีสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี เรื่อง แนวทางการพัฒนาศูนย์กลางสุขภาพแห่งประเทศไทย (Thailand Medical Hub), 2552: ออนไลน์)

ในการผลักดันให้การส่งเสริมสุขภาพของคนไทยและชาวต่างชาติเป็นผลสัมฤทธิ์ตามแผนยุทธศาสตร์นั้น ต้องอาศัยบุคลากรทางการแพทย์เข้ามาสนับสนุน ซึ่งทันตแพทย์เป็นหนึ่งในสาขาที่มีบทบาทต่อการส่งเสริมสุขภาพ และต้องมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ มีความรู้ความสามารถในการตรวจวินิจฉัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยคำนึงถึงร่างกายและจิตใจของผู้ป่วยเป็นรายบุคคล มีความใฝ่รู้และตระหนักถึงขีดความสามารถของตนเอง มีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถร่วมมือหรือประสานงานกับผู้อื่นได้ และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาทันตสาธารณสุขของประเทศได้อย่างเหมาะสม (คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2552: ออนไลน์)

การที่ทันตแพทย์จะสามารถปฏิบัติงานได้ประสบผลสำเร็จนั้น ทันตแพทย์ควรมีอุปนิสัยในการเข้าใจตนเอง และสามารถเข้าใจผู้อื่น ทั้งผู้ร่วมงานและผู้ป่วยได้ และมีการปรับปรุงพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Stephen R. Covey เรื่อง 7 อุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิผลยิ่ง ที่กล่าวถึง อุปนิสัย 7 ประการที่เป็นรากฐานของผู้ที่มีประสิทธิผล พร้อมทั้งจะปรับเปลี่ยนความคิดและทัศนคติ และมีการปฏิบัติอยู่เป็นประจำจึงนำไปสู่พฤติกรรมที่เหมาะสม และกลายเป็นอุปนิสัย กระทั่งประสบความสำเร็จและความสุขในการดำเนินชีวิต

นอกจากความรู้ความสามารถทางวิชาการแล้ว นักศึกษาทันตแพทย์ต้องได้รับการพัฒนาอุปนิสัยของผู้ทรงประสิทธิผลยิ่งจากสถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษาทันตแพทย์เป็นผู้ที่รู้จักตนเอง เห็นคุณค่าในตนเอง และสามารถพึ่งพาตนเองมากกว่าพึ่งพาผู้อื่น จากนั้นถึงจะเป็นการพึ่งพาซึ่งกันและกัน โดยการทำงานร่วมกัน มีการสื่อสารและประสานพลังอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการกระตุ้นให้มีอุปนิสัยปรับปรุงตนเองตลอดเวลา เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีคุณลักษณะตามที่หน่วยงานต่าง ๆ ต้องการ และเป็นทันตแพทย์ที่มีคุณภาพของสังคม ดังปรัชญาของคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ว่า “มุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ การวิจัย และการบริการวิชาการแก่สังคม เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม และจริยธรรม มีวินัย ภาควิชาใจในวิชาชีพ มีความเป็นผู้นำ ใฝ่รู้ คิดเป็น วิเคราะห์เป็น แก้ปัญหาได้ สามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีความสุข และปฏิบัติตนด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม และประเทศชาติ” ซึ่งสะท้อนว่า คณะทันตแพทยศาสตร์ต้องการให้นักศึกษาเป็นผู้ใฝ่รู้ และมีการพัฒนาตนเองอยู่อย่างสม่ำเสมอ (คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2553: ออนไลน์)

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงต้องการศึกษาระดับอุปนิสัยของนักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยใช้แนวคิด 7 อุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิผลยิ่งของ Stephen R. Covey เพื่อเป็นแนวทางสำหรับนักศึกษาหรือผู้ที่สนใจสร้าง 7 อุปนิสัยที่ดี ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิต และสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน การให้บริการผู้อื่น และการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับอุปนิสัยของนักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยใช้หลักการ 7 อุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิผลยิ่ง
2. เพื่อเปรียบเทียบและหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับอุปนิสัยของนักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กับคุณลักษณะทั่วไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบระดับอุปนิสัยของนักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ โดยใช้หลักการ 7 อุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิผลยิ่ง
2. ทำให้ทราบความแตกต่างและความสัมพันธ์ระหว่างระดับอุปนิสัยของนักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กับคุณลักษณะทั่วไป
3. เพื่อให้นักศึกษาหรือผู้ที่สนใจสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาระดับอุปนิสัยทั้ง 7 ประการอันนำไปสู่การเป็นผู้ทรงประสิทธิผลยิ่ง

นิยามศัพท์

อุปนิสัย หมายถึง จุดประสานกันระหว่างความรู้ ทักษะ ทักษะ และความปรารถนา (Covey, 2004)

อุปนิสัยแสดงพื้นฐานทางอารมณ์ หมายถึง การสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่น ความเชื่อใจมีต่อผู้อื่น โดยการค้นหาทางเข้าใจผู้อื่น ความกรุณาความใส่ใจต่อผู้อื่น การรักษาสัญญา การพูดคุยเรื่องความคาดหวังให้ชัดเจนทุกครั้งที่พบเจอสถานการณ์ใหม่ การปฏิบัติต่อทุกคนด้วยความเท่าเทียมกัน และการกล่าวขอโทษด้วยความจริงใจเมื่อทำผิดพลาด

อุปนิสัยแสดงความสมดุลในการดำเนินชีวิต หมายถึง ความสมดุลแห่งผลผลิตที่พึงประสงค์กับความสามารถในการผลิต ทำให้บุคคลผู้นั้นสามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ใช้โอกาสที่มีได้มากที่สุด

7 อุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิผลยิ่ง หมายถึง 7 อุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิผลยิ่ง ตามหลักการของ Covey (2004) ซึ่งประกอบด้วย อุปนิสัยที่ 1 คือ การเป็นฝ่ายเริ่มต้นทำก่อน อุปนิสัยที่ 2 คือ การเริ่มต้นด้วยจุดมุ่งหมายในใจ อุปนิสัยที่ 3 คือ การทำตามลำดับความสำคัญ อุปนิสัยที่ 4 คือ การคิดแบบชนะ/ชนะ อุปนิสัยที่ 5 คือ การเข้าใจคนอื่น ก่อนให้คนอื่นเข้าใจเรา อุปนิสัยที่ 6 คือ การผนึกพลังประสานความต่าง และอุปนิสัยที่ 7 คือ การลับเลื่อยให้คมอยู่เสมอ

กลุ่มอุปนิสัยเพื่อชัยชนะส่วนตัว หมายถึง ผลรวมของค่าเฉลี่ยอุปนิสัยที่ คือ การเป็นฝ่ายเริ่มต้นทำก่อน อุปนิสัยที่ 2 คือ การเริ่มต้นด้วยจุดมุ่งหมายในใจ อุปนิสัยที่ 3 คือ การทำตามลำดับความสำคัญ และอุปนิสัยที่ 7 คือ การลับเลื่อยให้คมอยู่เสมอ

กลุ่มอุปนิสัยเพื่อชัยชนะในสังคม หมายถึง ผลรวมของค่าเฉลี่ยอุปนิสัยที่ 4 คือ การคิดแบบชนะ/ชนะ อุปนิสัยที่ 5 คือ การเข้าใจคนอื่น ก่อนให้คนอื่นเข้าใจเรา อุปนิสัยที่ 6 คือ การผนึกพลังประสานความต่าง และอุปนิสัยที่ 7 คือ การลับเลื่อยให้คมอยู่เสมอ

นักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ใน
ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 6 คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved